

**ВПЛИВ ЗОВНІШНЬОЇ ОЦІНКИ НА МОТИВАЦІЮ
ДОСЯГНЕННЯ УСПІХУ У СТУДЕНТІВ**

Не високі досягнення студентів часто пояснюються відсутністю мотивації, а винагорода дається у спробі збільшити життєво важливу мотивацію студента. Розтлумачити саме поняття мотивації та визначити вплив зовнішніх оцінок на досягнення успіху людиною намагаються науковці різних галузей. Так, відповідно до теоретичних уявлень американських психологів Д.Аткінсона і Д.Макклелланда, мотив досягнення складається з двох протилежних мотиваційних тенденцій – прагнення до успіху та уникнення невдачі. Значну роль мотиваційно-особистісного компонента в структурі особистості підкреслювали такі дослідники як: Дж. Гілфорд, Ж. Годфруа, С.Л. Рубінштейн, Б.М. Теплов Х. Хекхаузен та ін.)[3; 4; 5; 7].

Мотивація – це сукупність рушійних сил, що спонукають людину до виконання певних дій. Мотиваційна сфера людини динамічна, мотивація може посилюватися або послаблюватися. Можуть змінюватися ієрархія і стійкість мотивів [1, с. 127]. Позитивна мотивація – це прагнення домогтися успіху у своїй діяльності. Вона припускає прояв свідомої активності і пов'язана певним чином із проявом позитивних емоцій і почуттів. До негативної мотивації відноситься все те, що пов'язано з застосуванням осуду, несхвалення, що спричиняє, як правило, покарання не тільки в матеріальному, але й у психологічному змісті слова. При негативній мотивації людина прагне піти від неспіху[2; 6].

Мотивація студентів є важливою проблемою в їх житті, особливо в контексті зростаючого різноманіття студентського населення. Соціально-когнітивна перспектива передбачає мотивацію бути динамічною, контекстно-чутливою і мінливою, що робить її набагато більш диференційованою конструкцією, ніж це було раніше зазначено. Ця складність може викликати занепокоєння викладачів та їх майбутніх роботодавців.

У сучасному світі, більшість людей мають таку характерну рису як заздрість, відповідно на будь-який успіх іншої особи вони реагують специфічно та із невдоволенням. Звісно основною реакцією буде засудження інших. Та все ж є та мала частина людей, яка вірить та завжди на боці іншого, не зважаючи на невдачі. То ж як все таки ці сторони думки впливають на людину, що мотивує, а що навпаки, пригнічує.

Результати дослідження даного феномену, проведеного у три етапи за методиками: «Діагностика особистості на мотивацію до уникнення невдач», «Досягнення успіху» Т. Елерса засвідчили, що 69% респондентів показали високі показники мотивації на досягнення успіху, 18% отримали середній результат і лише 13% респондентів мали низькі результати. Встановлено, що негативна зовнішня оцінка більше впливає на мотивацію досягнення успіху, саме та безпідставна зневіра та осуд людини вводить її в пригнічений стан, через що вона втрачає рівень своєї самооцінки і мотивації. Навіть найменша похвала піднімає настрій та самооцінку людини, що допомагає їй повірити в себе та свої сили. Цим і можна пояснити ефективність на тих підприємствах чи навчальних закладах, де керівники чи викладачі закликають до роботи людей не криками та осудами, а тільки гарним сильним мотивуючим словом, що дає людині можливість повірити у свої можливості, проявити себе у тій чи іншій справі. Однак, є такі люди, яких заздрість мотивує навіть у більшій мірі аніж похвала.

Ми хочемо того, чого не маємо, і заздрісні думки щодо інших людей вказують на наші найглибші бажання. Це біологічний показник, який ми отримуємо, коли хочемо чогось іншого. Бути пасивним, умовляти себе жити без заздрості – це забути, наскільки сильними ми насправді є. Якщо ми обираємо активний шлях і прагнемо до нашої особистої величності, працюючи і розвиваючи себе, заохочуємо інших, на своєму прикладі, робити те ж саме.

Отже, заздрість народжується в порівнянні з чудовими досягненнями, майном або навичками інших. Заздрість може бути руйнівною, створити почуття сорому і розчарування, підштовхнути до скарги, пліток і саботажу. Безумовно, це дуже впливає на мотивацію студентів для досягнення успіху. Але для переважної більшості студентства, саме похвала та віра вселяє в їх особистість дух, який мотивує досягати цілі та успіх. Тому, важливим завданням як для майбутніх роботодавців, викладачів, так і для самих студентів є усвідомлення ефективної зовнішньої оцінки, яка впливає на високий розвиток мотивації для досягнення успіху.

Список літератури

1. Асеев В.Г. Мотивація поведінки і формування особистості / В.Г. Асеев. – М., 1976. – 159 с.
2. Вилонас В.К. Психологічні механізми мотивації людини / В.К. Вилонас. – М., 1990. – 288 с.
3. Годфруа Ж. Що таке психологія? / Ж. Годфруа. – М., 1992. – 496 с.
4. Ільїн Е.П. Мотивація і мотиви / Е.П. Ільїн. – СПб.: Пітер, 2000. – 512 с.
5. Ільїн Е.П. Мотиви людини: теорія і методи вивчення / Е.П. Ільїн. – К.: Вища школа, 1998. – 306 с.
6. Копоруліна В.Н. Психологічний словник / Копоруліна В.Н., Смирнова М.Н., Гордеева Н.О., Балабанова Л.М.; за заг. ред. Ю.Л. Неймер. – Р-н-Д, 2003. – 260 с.
7. Трапїцин С.Ю. Мотивація персоналу в сучасній організації : навч. посіб. / С.Ю. Трапїцин. – К. : ТОВ «Книжковий Дім», 2007. – 240 с.

*Науковий керівник: Подкопасва Ю.В.,
канд. психол. наук, доцент*

